

**Oriveden
Toisvuotisen Kansanopiston**

OHJELMA

Työvuodelle 1923—24

Tampereella 1923, Maaseudun Sanomain kirjapaino.

Tilatkaa tämä ohjelma kehitys-
kykyisille nuorille!

Yleisiä tiedonantoja.

Työ Oriveden Toisvuotisessa Kansanopistossa on sekä *luentojen seuraamista* että *opiskelua* tässä vihkosessa esitetyn ohjelman mukaan.

Luentoja, joita pidetään joka arkipäivä, on jokaisen oppilaan kuunneltava. Ne järjestetään sarjoittain, ja käsittelevät ne erikoisia kysymyksiä ihmillisen tiedon tärkeimmiltä aloilta sovitettuina nuorison kansalaiskehitykseen yleisiä sivistystarpeita silmälläpitäen. Niitä pitävät sekä *opettajat* että useat *vieraat luennoitsijat* pääkaupungista ja muualta. Kunkin sarjan luento aika ja -aihe ilmoitetaan lähemmin opistolla. Luennoista pidetään myös kuulusteluja.

Opiskeluaineiksi on^{*} jokaisen oppilaan valittava vähintään kolme ainetta ja niissä suoritettava työvuoden ajalla tutkinto asianomaisen ohjaajan edessä. Aineet saa vapaasti valita sillä rajoituksella, että joko historiassa tai yhteiskuntaopissa on jokaisen suoritettava tutkinto ja että n.k. maatalousaineita, määrätystä kolmesta aineesta, saa valita vain yhden. Jos opiskeluaineita halutaan useampia, saa yli kolmen aineen otettavat valita vapaasti. Lukuvuoden alussa ensimmäisellä viikolla olisi jokaisen oppilaan ilmoitettava johtajalle opiskeluaine yhdistelmänsä.

Todistus toisvuotisessa kansanopistossa olostä annetaan vähintäin kolme ainetta suorittaneelle ja koko työvunoden mukana olleelle; *yleistodistus* niille, jotka eivät ole kolmea ainetta suorittaneet. Harjoittelijaoppilaina olevat saavat erikoistodistuksen harjoitteluaineissaan.

Kirjoituksia ja esitelmiä on jokaisen valitsemisäan aineissa laadittava asianomaisten opettäjien johdolla. Jokaisen, joka haluaa todistukseensa arvosanän esitelmänpidossa, on pidettävä vähintäin kolme esitelmää.

Lauluharjoituksiin ottavat kaikki oppilaat osaa.

Ainekirjoitusharjoituksia pidetään säännöllisesti.

Kokouksissa, joita esiintymisharjoituksia varten pidetään, ovat kaikki läsnä.

Sekä miesten että naisten *käsitöissä* on tilaisuus saada ohjausta. *Laskennossa, kirjanpidossa* y.m. harjoitusaineissa on tilaisuus saada opetusta. Samoin naisten taloustoimissa.

Voimisteluun saa vapaaehtoisesti ottaa osaa.

Kirjastosta lainataan kaikille toisvuotisen kansanopiston oppilaille vapaasti kirjoja opistolla lähemmin ilmoitettavina aikoina.

Kirjoja ja kirjoitustarpeita saa ostaa paikkakunnalla. Omat opiskelukirjat ovat tarpeelliset.

Yksityisopetusta keskikoulun kursseissa on tilaisuus saada.

Viitataan vuosikertomukseen.

Opiskeluaineet.

Suomen historia (ohjaaja johtaja A. Laaksovirta):

K. O. Lindeqvist, Suomen historia (481 siv.)

Sata vuotta Suomen sivistyselämää (168 siv.)

G. Palander (Suolahti), H. G. Porthan (200 siv.)

A. Meurman, J. W. Snellman (144 siv.)

✕ *E. G. Palmén*, Valtiopäiväin historia (31 siv.)
(Kyläläisten kirjasia, vihot 74—75).

T. Hultin, Suomalaisuuden herätys (154 siv.)

„*Oma maa*“: I siv. 197—214 „Sanomalehdistö ja sen kehitys“; IV siv. 560—577 „Suomen rahalaitos jälkeen vuoden 1809“; IV siv. 849—857 „Gezeliukset ja kansanopetus“; VI siv. 598—616 „Yrjö Sakari Yrjö-Koskinen“.

A. M. Tallgren, Suomen kotiseutututkimus (73 siv.)

Yleinen historia (ohjaaja johtaja A. Laaksovirta):

N. Rolfsen, Maailman historia I & II (623 siv.) tai

Mantere—Sarva, Yleinen historia keskikouluja varten I—II (700 siv.)

P. Munch, Europan valtiollinen kehitys (250 siv.)

O. A. Kallio, W. E. Gladstone (153 siv.)

Tutustuttava:

B. Liisberg, Napoleon (219 siv.)

Yhteiskuntaoppi (ohjaaja johtaja A. Laaksovirta):

K. O. Lindeqvist, Suomen historian oppikirja (120 siv.)

P. Munch—K. J. Ståhlberg, Yhteiskuntaoppi (170 siv.)

V. Voionmaa, Suomen talousmaantieto. (Kolmas painos.) III luku „Kansa”, sivut 103—162.

Kaarl Staaff, Kansanvaltainen valtio I Sveitsi (141 siv.)

E. N. Setälä, Suomen perustuslait (106 siv.)
Voimassa olevat kunnallislait.

O. J. Laurila & Eino J. Ahla, Kunnallisverolait (224 siv.)

Leo Harmaja, Finanssitieteen alkeet (166 siv.)
„Yhteiskunnallisesta käsikirjasta“ kirjoitukset: „Lainopillisia peruskäsitteitä” (siv. 214—225); „Maareformiliike” (siv. 265—275); „Raha- ja luotto-liike” (siv. 395—402) ja „Valtio-oikeudellisia peruskäsitteitä” (siv. 562—567).

„Valtiotieteiden käsikirjasta“ kirjoitukset: „Diplomatia”, „Korkeamman asteen itsehallintoyhdyskunnat”, „Kunnallispolitiikka”, „Kieltolaki” ja „Kansainliitto”.

R. A. Wrede, Suomen oikeus- ja yhteiskuntajärjestys I (sivut 82—159).

Kansantalous (ohjaaja johtaja A. Laaksovirta):
Laura ja *Leo Harmaja*, Kansantaloustieteen opikirja (248 siv.)

Sven Brisman, Kansantalous (215 siv.)

G. V. Russel, Osuustoiminta ja kansan hyvinvointi (92 siv.)

Hannes Gebhard, Suomen osuustoiminnan oppikirja (140 siv.)

V. Voionmaa, Suomen talousmaantieto luvut IV—VII (sivut 163—674).

„*Valtiotieteiden käsikirjasta*“ kirjoitukset: „Asutustoimi“, „Kansantaloustiede“, „Kauppapolitiikka“, „Kauppatase“, „Liikepulat“, „Luotto ja luottotoimet“ ja „Maailmantalous“.

„*Oma maa*“: I siv. 400—412 „Antti Chydenius“.

„*Osuustoimintaliikkeen merkkimiehiä*“ elämäkerrat: Owen, Plunkett, Schulze-Delitsch, Raiffeisen, Sonne ja Gebhard.

Työväenkysymys (ohjaaja johtaja A. Laaksovirta):

H. Herkner, Työväenkysymys (656 siv.)

V. Sombart, Sosialismi ja sosialinen liike (367 siv.)

J. A. Heikel, Sosialismi (126 siv.)

„*Yhteiskunnallisesta käsikirjasta*“ kirjoitus: „Työväen lainsäädäntö“ (siv. 531—541).

„*Oma maa*“: V siv. 271—281 „Torpparilaitos Suomessa“.

Työväen tapaturmavakuutuksesta 18 p. elok. 1917 annettu laki.

Tutustuttava:

K. Kautsky, Ehrfurtin ohjelma (306 siv.) tai

G. Brandes, Ferdinand Lasalle (276 siv.)

Raittiusasia (ohjaaja johtaja A. Laaksovirta):

M. Helenius-Seppälä, Raittiusasian alkeet (104 siv.)

M. Helenius-Seppälä, Alkoholioppi (242 siv.)

V. Hytönen, Suomen kieltolakiliikkeen historia (127 siv.)

V. Hytönen, Yleinen raittiusliikkeen historia (378 siv.)

H. Aulanko, Tupakka ja sen vahingollisuus (24 siv.)

V. Hytönen, Tupakkakysymys taloudelliselta kannalta (16 siv.)

Mistä kieltolakitaistelussa on kysymys (110 siv.)

Teoksesta „*Kansalaisen valtiotieto*“: „Kielto-laki” (siv. 278—285).

Suomalainen kaunokirjallisuus (ohjaaja johtajatar Sylvi Laaksovirta):

J. V. Juvelius, Runousopin alkeet (86 siv.)

J. V. Juvelius, Suomen kansalliskirjallisuuden vaiheet (116 siv.)

Tarkiainen—Brummer, Poimintoja vanhemmasta suomalaisesta kirjallisuudesta (162 siv.)

V. Tarkiainen, Aleksis Kivi (630 siv.)

Aleksis Kivi, Seitsemän veljestä, Nummisuutarit, Lea.

Juhani Ahon teokset: Rautatie, Papin tytär, Papin rouva, Valittuja Lastuja, Panu, Juha, Muistatko.

Paavo Cajander, Runoelmia.

Arvid Järnefelt, Isänmaa, Maaemon lapsia.

V. A. Koskenniemi, Runoja, Valkeat kaupungit.
Johannes Linnankosken, lkuinen taistelu, Pako-
 laiset.

Maila Talvion, Pimeän pirtin hävitys, Kirjava
 keto, Kurjet.

Vaihtoehtoisesti joko

Minna Canth, Kauppa Lopo, Työmiehen vaimo,
 Anna Liisa, tai

J. H. Erkkö, Tietäjä, Pohjolan häät; taikka

Santeri Ivalo, Juho Vesainen, Erämaan taistelu,
 taikka

Kyösti Vilkuna, Aikakausien vaihteessa, Suo-
 malaisia kohtaloita.

F. E. Sillanpää, Hurskas kurjuus.

Ulkomainen kaunokirjallisuus (ohjaaja johtajatar
 Sylvi Laaksovirta):

J. V. Juvelius, Runousopin alkeet (86 siv.)

Erik Lie, Europalainen kirjallisuus (494 siv.)

Sophokles, Antigone.

Dante, Vita nuova.

Cervantes, Don Quixote.

Vaihtoehtoisesti joko

V. Raleigh, Shakespeare (274 siv.)

Shakespeare, Hamlet, Romeo ja Julia, Kuningas
 Lear; taikka

Eino Kalima, Leo Tolstoi (192 siv.)

Leo Tolstoi, Sota ja rauha I—IV.

Bj. Björnsson, Jumalan teillä, Yli voimain, Ta-
 lonpoikauskertomuksista Arne, Kalastajatyttö ja
 Päivärinteen Synnöve, tai

H. Ibsen, Peer Gynt, Brand, Kuninkaan alut.

Aug. Strindberg, Mestari Olavi.

Selma Lagerlöf, Kyösti Berlingin taru, Jerusalem I—II, Portugallian keisari, tai

V. Rydberg, Aseseppä, Viimeinen ateenalainen, Singoalla, Runoja.

J. V. Göthe, Faust, Nuoren Vertherin kärsimykset, taikka

Fr. Schiller, Wilhelm Tell, Orleansin neitsyt.

A. Daudet, kirjeitä myllyltäni, taikka

Moliere, Saituri.

Suomalainen kansanrunous (ohjaaja johtaja A. Laaksovirta):

Kalevala ja Kanteletar, käyttäen asia- ja sanaselityksiä.

J. Krohn, Kaunotieteellinen katsaus Kalevalaan (127 siv.)

F. Ohrt, Kalevala kansanrunoelmana (287 siv.)

F. A. Hästesko, Suomalainen kansanrunous (150 siv.)

O. A. Kallio, Elias Lönnrot (149 siv.)

„*Oma maa*“: I siv. 476—481 „Kansansadut“; I siv. 698—707 „Kansanrunoutemme keräys ennen Lönnrotia“; III siv. 259—274 „Julius Krohn“.

Maantieto (ohjaaja maist. S. Salmenlinna):

Alfred Jotuni, Alkeismaantiede (6. painos, 352 siv.)

J. E. Rosberg, Suomen maantiede maakuntakuvausittain (144 siv.)

V. Voionmaa, Suomen talousmaantieto (uusin painos, osittain, yht. n. 265 siv.)

V. Voionmaa, Maailman työ ja tuotanto, Johdanto ja 1 luku (116 siv.)

Pentti Eskola, Kidetieteen, minerologian ja geologian alkeet (uusin painos): mineraleja ja vuorilajeja sekä jääkautta käsittelevät osat.

Onni Ollila, Maanmittausopin alkeet (87 siv.)

Kotipaikan maakunnan lähempi tunteminen erikoisten maakuntakuvausten ja kirjoitusten avulla, jotka löytyvät teoksissa:

„Oma maa” ja „Suomenmaa” yleiskatsaus kotiläänistä.

Opiston kokoelmien avulla tutustuttava maamme tärkeimpiin mineraleihin ja vuorilajeihin.

Pääpiirteissään perehdyttävä teokseen „Suomen kartasto” v:lta 1910.

Lisäksi *läpilukien tutustuttava*:

„Oma maa”: 1 siv. 747—774 „Ajanlaskusta ja almanakoista Suomessa”; II siv. 516—531 „Suomen malmit ja hyödylliset kivilajit”; V siv. 136—155 „Katsaus Suomen muinaisuuteen”

Terveysoppi (ohjaaja johtajatar Sylyi Laaksovirta)

Palmén—Vilskman, Terveysoppi (228 siv.)

K. ReijoVaara, Kyläläisten terveystoimisto: 1—II.

Armas Ruotsalainen, Pienten lasten hoito (159 siv.)

Arvo Ylppö, Lastenkamarista koulupenkille (130 siv.)

Osv. Streng, Bakteerit (124 siv.)

Robert Elmgren, Keuhkotauti ja sen vastustaminen (98 siv.)

„*Oma maa*“: III siv. 277—284 „Bakteerien vaellukset ihmisruumiissa“.

Kasvioppi (ohjaaja maist. S. Salmenlinna):

K. E. Kivirikko, Kasvi- ja eläinoppi maanviljelyskouluja varten I (1—114 siv.)

John Reinke, Biologian pääpiirteet (150 siv.)

F. Elfving, Viljelyskasvit (lyhempi, 146 siv.)

Kölpin Ravn, Elollisten olentojen lisääntyminen ja perinnöllisyys (130 siv.)

Osv. Streng, Bakteerit (124 siv.)

P. Virkkunen, Kristinusko ja kehitysoppi (45 siv.), tai vaihtoehtoisesti

E. Dennert, Onko Jumala kuollut?

Tutustuttava:

John Reinke, Luonnontieteellisiä esitelmiä.

Erinäisiä kirjoituksia teoksista: „Luonto tieteen valossa“, „Luonnon ystävä“ ja „Oma maa“

Opiston kasvikokeelman avulla tutustuttava oppikirjassa mainittuihin ja muihin tärkeimpiin hyötykasveihin ja rikkaruohoihin.

Eläinoppi (ohjaaja maist. S. Salmenlinna):

K. E. Kivirikko, Kasvi- ja eläinoppi maanviljelyskouluja varten (siv. 115—213).

K. Kraepelin, Biologian alkeet (osittain, n. 130 siv.), tai

- K. E. Kivirikko*, Biologia (osittain).
G. Ekman, Biologian peruskysymyksiä (osittain).
U. Saalas, Kotieläimet (105 siv.)
Kölpin Ravn, Elollisten olentojen lisääntyminen ja perinnöllisyys (130 siv.)
J. E. Aro, Kehitysoppi nykyisellä kannallaan (1907) (130 siv.), tai
J. E. Aro, Darwinismi (136 siv.)
P. Virkkunen, Kristinuskko ja kehitysoppi (51 siv.), tai
E. Dennert, Onko Jumala kuollut?
 Ohjauksen mukaan tutustuttava muutamii kirjoi-
 tuiuksiin teoksissa: „Luonto tieteen valossa”,
 „Maapallon eläimistö” ja „Luonnon Ystävä” sekä
 seuraaviin teoksiin:
V. Madsen, Maapallon kehityshistoria (139 siv.)
John Reinke, Luonnontieteellisiä esitelmiä.
B. Lidfors, Luonnontieteellisiä pakinoita.
 Opiston kokoelmien avulla perehdyttävä tär-
 keimpiin kotimaisiin luurankois- ja luurangotto-
 miin eläimiin.
-

Fysiikka (ohjaaja maist. S. Salmenlinna):

- Poul la Cour*, Maailman rakenne ja luonnon-
 voimat (siv. 1—425); lisäksi samasta teoksesta
 vaihtoehtoisesti tutustuttava joko lämpö- tai sähkö-
 oppiin.
K. J. Laine, Kansantajuinen sääoppi (276 siv.)
E. Brünker, Mitä meidän tulee tietää sähköstä?
 (78 siv.)

W. W. Korhonen, Sään ennustamisesta (34 siv.)
Ohjauksen mukaan kirjoituksia teoksista: „Oma maa” ja „Luonto tieteen valossa”

Läpilukien tutustuttava:

T. Huxley, Yleinen johdatus luonnontieteisiin (87 siv.)

E. Bonsdorff, Fysikaalisia luentoja energiaopin kannalta (90 siv.)

Suoritettava muutamia yksinkertaisia fysikaalisia tehtäviä.

Kemia (ohjaaja maist. S. Salmenlinna):

H. Saikku, Kemia (150 siv.)

Lassar-Cohn, Kemia jokapäiväistä elämää varten (229 siv.)

W. Ostwald, Elämän mylly (130 siv.)

M. Faraday, Kynttilän opetukset (117 siv.)

A. Zart, Atomit ja molekyylit (107 s.)

Läpilukien tutustuttava:

T. Huxley, Yleinen johdatus luonnontieteisiin (87 siv.)

„Oma maa”: IV siv. 645—652 „J. Gadolin ja kemian tutkimus Suomessa”

Erinäisiä kohtia teoksesta „Luonto tieteen valossa”.

Ohjauksen mukaan suoritettava muutamia yksinkertaisia kemiallisia kokeita ja tehtäviä.

✕ **Maanviljelystalous** (ohjaaja agronomi-opettaja):
Laura ja *Leo Harmaja*, Kansantalouden pääpiirteet (108 siv.)

J. E. Sunila, Maatalouden liikeoppi (156 siv.)

J. E. Sunila, Maatalous-kirjanpito (135 siv.)

V. Voionmaa, Suomen talousmaantieto (uusin painos) sivut 163—417.

J. E. Sunila, Pienviljely Suomessa (111 siv.)

Onni Ollila, Maanmittausopin alkeet (87 siv.)

„*Suomen Maatalous*“-teoksesta: I siv. 242—267 „Maatalouden merkitys Suomen talous- ja yhteiskunta-elämässä”; II siv. 756—769 „Maatalouden verot ja rasitukset”, siv. 769—785 „Maataloustyöväen olot”; siv. 956—986 „Asutusolot”; siv. 1043—1085 „Maataloudelliset yhtymät”

„*Valtiotieteiden käsikirjasta*”: II siv. 403—414 „Maatalouspolitiikka”.

Osanotto maatalouskirjanpito- ja maatalouden järjestämisharjoituksiin. Punnitus- ja maanmittausharjoituksia.

Tutustuttava viimeaikaisiin maatalouspoliittisiin tapahtumiin.

Maanviljelysoppi (ohjaaja agronoomi-opettaja):

Hanna Saikku, Kemia (150 siv.)

J. F. Suninen, Maanviljelysoppi (427 siv.)

F. Saalasti, Juurikasvien viljelys (100 siv.)

F. Elfving, Tärkeimmät viljelyskasvit (146 siv.)

G. Grotenfelt—T. Arola, Nykyaikaiset maanviljelyskoneet ja työaseet (134 siv.)

„*Oma maa*”: I siv. 636—642 „Suot, niiden synty ja kehitys”.

„*Maahengestä*“: II siv. 167—190 „Suoviljelys Suomessa“; II siv. 380—405 „Rikkaruohoista ja niitten hävittämisestä”.

Osanotto maanviljelysopillisiin harjoitustöihin.

Kotieläinoppi (ohjaaja agronomi-opettaja):

Y. Kajava, Kotieläintemme anatomia (114 siv.)

K. Gummerus, Kotieläinten terveyst- ja sairaushoito (200 siv.)

H. Nylander—E. Gajander, Lypsykarjanhoito (294 siv.)

H. Nylander, Nykyaikainen laiduntalous (61 siv.)

I. Poijärvi, Kotieläinten ruokinta (314 siv.)

V. Hirvensalo, Lyhyt maitotalousoppi (86 siv.)

Y. Collan, Sianhoidon oppikirja (82 siv.)

„*Maahengestä*“: II siv. 3—46 „Suomen maataiskarja”; II siv. 243—274 „Ayrshirekarja”.

Vaihtoehtoisesti: joko

A. Alfthan, Hevosjalostuksemme (185 siv.) ja

A. Alfthan, Suomalainen hevonen (47 siv.), tai

M. Ilkka, Kananhoitokirja (158 siv.) ja

M. Ilkka, Pieni mehiläiskirja (51 siv.)

Töitä ohjauksen mukaan.

Metsätalous (ohjaaja agronomi-opettaja):

P. V. Hannikainen, Metsänhoito-oppi (290 siv.)

A. Arimo, Metsänarvioimisen alkeet (88 siv.)

A. B. Helander, Metsän käyttö-oppi (siv. 155—241).

Asetus metsän hävittämisen ehkäisemiseksi (139 siv.)

„*Maahengestä*“: II siv. 584—635 „Metsiemme uudistushakkaukset toisiinsa verrattuina“; II siv. 637—662 „Keinollisesta metsänuudistuksesta“.

„*Suomen maatalous*“: II siv. 591—613 „Metsätalous“

„*Valtiotieteiden käsikirjasta*“: II siv. 518—524 „Metsäpolitiikka“

Kotitalous (ohjaajat opettajatar Elin Auer ja puutarhuri-opettaja Veikko Räsänen):

Amalia Grönberg, Ruokatavaraoppi (osittain uusien) (172 siv.)

Gronberg, Krank, Reinilä, Kansan kotiruoka ja kotitalous, lukuunottamatta ruokalistoja (94 siv.)

Maikki Friberg—Elsa Hästesko, Koti ja kotitavat (110 siv.)

Edvard Elenius, Kotiemme kauneus (107 siv.)

Aina G. Johansson, Kotitalousopin alkeet (367 siv.)

M. Oker-Blom, Terveysten tupa (125 siv.)

M. Hyvönen, Kotipuutarhuri (260 siv.)

Mikko Ilkka, Kananhoitokirja (158 siv.)

H. R. A., Pesu ja silitys (68 siv.)

Emil Abderhalden, Ravitsemisemme perusteet (120 siv.)

Vähintäin viikon osanotto keittiötalouteen.

Itsekasvatus (ohjaajat johtajat Sylvi & Aarne Laaksovirta):

A. H. Hollman, Tanskalainen kansanopisto (207 siv.)

Rope Kojonen, Kansanopisto (176 siv.)

O. Olsson, Kansan sivistystyö (81 siv.)

Hans Larsson, Sivistys ja ominpäänopiskelu (72 siv.)

C. Skovgaard-Petersen, Raamatun ihmisiä IV (178 siv.)

J. M. van Stiprian Luiscius, Luonne (55 siv.)

K. S. Laurila, Inhimillisen suuruuden ongelma (123 siv.)

Conrad Simonsen, Nykyaikainen ihmistyyppi (141 siv.)

Seurustelusta ja sen tavoista (220 siv.)

K. S. Laurila, Puhetaidon opas (128 siv.)

Harald Ford, Vapaastipuhumisen taito (145 siv.)

Hans Larsson, Psykologia (159 siv.)

R. Gerling, Keskityksen taito (167 siv.)

Oriveden Toisvuotinen Kansanopisto

kutsuu kehityksenhaluisia nuoria miehiä ja naisia noin 6 kk. kestäväälle, marraskuun 1. alkavalle kurssille. Laitoksen tarkoituksena on syvennettyjen kansalaistietojen jakaminen ja käytännöllisten kansalaistaitojen kouluuttaminen, silmälläpitäen erityisesti yhteiskunnallisia ja maalais-sivistystarpeita; työtapa ilmenee vuosikertomuksesta ja ohjelmasta. Erityisesti yhteiskunnallisille toimihenkilöille sopiva.

Pääsyehdot: kansanopiston, maamieskoulun, useampivuotisen ammattikoulun tai keskikoulun käynti taikka muuten riittävän alkuherätyksen antanut kouluutus (kuten seminaari, oppi-, kauppa-, lukkari-, käsityö-, kotitalous- y.m.s. koulu, maamiesopisto, laajemmat kurssit); 18—19 vuoden täytetty ikä; puhdas maine.

Kurssimaksu on 200 mk. Vähävaraisille jaetaan apurahoja.

Opistolla on osuusruokala, jossa maksut määrätään raaka-aineitten ja muitten kustannusten mukaan. Asuntoja saa kohtuullisesta maksusta opistolta ja opistoa ympäröivästä suuresta kylästä johtajien välityksellä. — Välttämättömät vuosimeno-
menot tekevät noin 2,500—3,000 mk.

Kunkin opistoon tulevan on varattava mukaansa: päänalukset, peite ja tarvittavat liinavaatteet ynnä patjan päällinen, virsikirja, kansanopiston laulukirja.

Olisi hyvä ennen opistoon tuloaan kunkin harkita valmiiksi opiskeluaineensa, jottei aikaa tuhlautuisi turhaan. Tämä ohjelma lähetetään pyydettyä; samoin vuosikertomus.

Omakätinen hakemus, johon on liitettävä papintodistus ja jäljennökset todistuksista ja suosituksista, on lähetettävä viimeistään lokak. 15:een jommallekummalle allekirjoittaneista. — Yllämainittuna alkajaispäivänä on opistoon tulevien tavarointa varten hevosia vastassa **Oripohjan asemalla,** josta on vajaa km opistolle. Ennen määräpäivää ei ole opistolle saatava. Ilman laillista syytä ei saa myöskään myöhästyä. Esteistä on ajoissa ilmoitettava.

Sylvi & Aarne Laaksovirta.

Osoite: **Orivesi.**

Johtajat.

Lainatkaa tätä ohjelmaa kehitty-
neemmille nuorille!
